

KLIIMAMINISTEERIUM

Mati Sepp
MTÜ Hoiame Loodust

Teie 12.06.2024

Meie 03.07.2024 nr 8-2/24/2948-2

Vastus pöördumisele

Austatud härra Sepp

Täname tähelepanu juhtimise eest võimalikele probleemidele nii kuuse kooreüraski kollete likvideerimisel kui ka looduskaitseaduse §-i 55 mitte täitmisele.

Kuuse-kooreüraski kahjustus ennetamiseks ja kahjustuse fikseerimisel tehakse märkimisväärselt eeltööd enne, kui otsustatakse edasised sammud. Määrav on omada kvaliteetset seireinfot, millal saabub kõige õigem aeg metsakaitselisi võtteid rakendada. Eriti oluline on see, kui üraseki kahjustuste levikut vähendatakse püünispuude langetamisega.

Selleks teeb Riigimetsa Majandamise Keskus (edaspidi *RMK*) koostöös Keskkonnaagentuuriga (edaspidi *KAUR*) igas Mandri-Eesti maakonnas (13) üraseki lendluse seiret. Seire tegemiseks rajab *RMK* igasse maakonda ühe lendluse seirejaama. Igas seirejaamas on neli feromoonpüünist. Seirejaamad rajatakse tavapäraselt hiljemalt aprilli kolmandal nädalal ning nende asukohtade koordinaadid edastatakse *KAUR*-le.

RMK poolt teeb seiret 13 metsmajanduse tegevusvaldkonna töötajat, kes edastavad kord nädalas seirejaamades kogutud info *KAUR*-le. *KAUR* analüüsib seire tulemusi ning edastab info, kui lendlus on alanud. Seire lõpetamine lepitakse kokku jooksvalt, tuginedes seire tulemustele ja ilmastikule. Sellel aastal püstitati *RMK* poolt seirejaamad 16. nädalal ja esimene kogutud info edastati *KAUR*-ile 23.04.

Kuuse-kooreüraski mardika lendlus ja haude rajamine puukoore alla algab kevadel, mil õhutemperatuur on tõusnud 18-20 kraadini ning muld on saavutanud temperatuuri 10 kraadi. Ürasekitõrje edukuse eelduseks on värskest asustatud puude või püünispuude kiire ja õigeaegne ülestõõtamine.

Kooreüraskite poolt põhjustatud kahjustused on kahjustused, mille levikut on metsakaitseliste võtete rakendamisega võimalik piirata. Reageerimata jätmine põhjustab kahjustuse laienemist suuremale alale ja soodustab teiste kahjustuste levikut. Seetõttu on *RMK* jaoks kooreüraskite tekitatud kahjustuste avastamine ja likvideerimine prioriteetne tegevus.

Looduskaitsealade §-i 55 lõikest 6¹ on üldreeglina keelatud mh looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik häirimine, hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine. Kuid nimetatud sättes on viidatud ka alustele (§ 55 lg 3 punktid 2-5), mil üldreeglina keelatud tegevused on lubatud. Paragrahv 55 lõike 3 punkt 4 annab õiguse raietegevust lubada ka siis, kui see on vajalik muu olulise vara kahjustamise vältimiseks. Muu olulise vara alla liigitub ka mets.

Seega on lindude pesitsemise ajal raietegevus lubatud selliste metsakahjurite likvideerimiseks, mis levivad kiirelt edasi, kahjustades kogu metsa. Selleks kahjuriks ongi Eestis peamiselt kuuse-kooreürask, kelle tõrjeks on ainus efektiivne aeg varasuvine periood, mis langeb kokku lindude pesitsusajaga. Kuuse-kooreüraski tõrjeks on raiet lubatud aktiivsetes kahjustuskolletes, see tähendab metsades, kus kuuse-kooreürask sellel ajal tõesti paljuneb ja levib. Kahjustuskolde likvideerimise raieviis on reeglina kas lageraie või sanitaarraie ning raieviis sõltub konkreetse kahjustuskolde suurusest.

See, millal raiega alustatakse, sõltub KAUR-i poolt antud [soovitusest](#), mistõttu sel aastal raie algusaeg kattus osaliselt ka pesitsusajaga. Seega peame oluliseks, et kahjustuste likvideerimise vajadus oleks lindude pesitsuse ajal väga hästi läbi kaalutud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Taimo Aasma

elurikkuse kaitse osakonna juhataja

elurikkuse ja keskkonnakaitse asekancleri ülesannetes

Teadmiseks: Riigimetsa Majandamise Keskus

Maret Parv, 626 0726

maret.parv@kliimaministeerium.ee